

Національний університет
«Одеська Юридична Академія»

Факультет прокуратури та слідства
(кримінальної юстиції)

Кафедра криміналістики, судових експертиз
та поліграфології

Національний центр судових експертиз
при Міністерстві юстиції
Республіки Молдова

Міжнародна громадська організація
«Конгрес Криміналістів»

Одеський науково-дослідний
Інститут судових експертиз
Міністерства юстиції України

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«КРИМІНАЛІСТИКА МАЙБУТНЬОГО:
ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ,
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ,
ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ»

м. Одеса

05 червня 2026 року

КРИМІНАЛІСТИКА МАЙБУТНЬОГО: ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ, ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ, ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

5 червня 2026 р.

*Одеса
2026*

CRIMINALISTICS OF THE FUTURE: DIGITAL INNOVATIONS, ARTIFICIAL INTELLIGENCE, GLOBAL CHALLENGES AND THREATS

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

5 June 2026

*Odesa
2026*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 20 від 12 червня 2026 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №4 від 22 червня 2026 року)*

Криміналістика майбутнього: цифрові інновації, штучний інтелект, глобальні виклики та загрози: збірник матеріалів міжнар. наук.–практ. конф. (м. Одеса, 5 черв. 2026 р.) / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, В. Шепітько, Д. Колодін, А. Колодіна Л. Аркуша, та ін.]; Нац. ун–т «Одеська юридична академія», кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології; Національний центр судових експертиз при Міністерстві юстиції Республіки Молдова; Одеський науково–дослідний інститут судових експертиз Міністерства юстиції України, Міжнародна громадська організація «Конгрес криміналістів». Одеса: НУ «ОЮА», 2026. 564 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково–практичної конференції «Криміналістика майбутнього: цифрові інновації, штучний інтелект, глобальні виклики та загрози», проведеної 5 червня 2026 року Національним університетом «Одеська юридична академія» за участю українських та іноземних науковців, судових експертів, представників правоохоронних органів, практиків, приватних експертів і здобувачів наукових ступенів. Матеріали присвячено криміналістичним інноваціям, цифровим технологіям, штучному інтелекту, розслідуванню злочинів у кіберпросторі, кримінально–правовим і кримінологічним викликам цифровізації, а також кримінально–процесуальним, оперативнорозшуковим та криміналістичним аспектам документування злочинів у цифровий час.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та дотримання принципів академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2026

© Автори статей, 2026

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 20, June, 12, 2026)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 4, June, 22, 2026)*

Criminalistics of the Future: Digital Innovations, Artificial Intelligence, Global Challenges and Threats: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, 5 June 2026) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, V. Shepitko, A. Kolodina, D. Kolodin, L. Arkusha, et al.]; National University «Odesa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odesa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine; International Public Organization «Congress of Criminalists». Odesa: NU «OLA», 2026. 564 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Criminalistics of the Future: Digital Innovations, Artificial Intelligence, Global Challenges and Threats», held on 5 June 2026 by the National University «Odesa Law Academy». The conference brought together Ukrainian and foreign scholars, forensic experts, representatives of law enforcement agencies, practitioners, private experts and postgraduate researchers. The materials cover criminalistics innovations, digital technologies, artificial intelligence, expert support for justice, investigation of crimes in cyberspace, criminal law and criminological challenges of digitalization, as well as criminal procedure, operational–search and criminalistics aspects of documenting crimes in the digital age.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high–quality academic contributions and adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations and reliability of factual information.

© National University «Odesa Law Academy», 2026

© Authors of articles, 2026

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
ФАКУЛЬТЕТ ПРОКУРАТУРИ ТА СЛІДСТВА
(КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ)
КАФЕДРА КРИМІНАЛІСТИКИ, СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
ТА ПОЛІГРАФОЛОГІЇ
(м. Одеса, Україна)**

**NATIONAL UNIVERSITY «ODESA LAW ACADEMY»
FACULTY OF PROSECUTION AND INVESTIGATION
(CRIMINAL JUSTICE)
DEPARTMENT OF CRIMINALISTICS, FORENSIC EXAMINATIONS AND
POLYGRAPHOLOGY
(Odesa, Ukraine)**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ЮСТИЦІЇ
РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА
(м. Кишинів, Республіка Молдова)
NATIONAL CENTRE OF JUDICIAL EXPERTISE
MINISTRY OF JUSTICE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA
(Chişinău, Republic of Moldova)**

**ОДЕСЬКИЙ НАУКОВО–ДОСЛІДНИЙ
ІНСТИТУТ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
(м. Одеса, Україна)
ODESA SCIENTIFIC RESEARCH INSTITUTE
OF FORENSIC EXAMINATIONS
MINISTRY OF JUSTICE OF UKRAINE
(Odesa, Ukraine)**

**МІЖНАРОДНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«КОНГРЕС КРИМІНАЛІСТІВ»
(Україна)
INTERNATIONAL PUBLIC ORGANIZATION
«CONGRESS OF CRIMINALISTS»
(Ukraine)**

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

ГОЛОВА ОРГКОМІТЕТУ:

Сергій КІВАЛОВ – Президент Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., академік;

ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВИ ОРГКОМІТЕТУ:

Мінас АРАКЕЛЯН – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор;
Денис КОЛОДІН – декан факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор;
Лариса АРКУША – завідувач кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор.

СПІВОРГАНІЗАТОРИ:

Ольга КАТАРАГА – директор Національного Центру судових експертиз Міністерства юстиції Республіки Молдова, судовий експерт вищої категорії, д.ю.н.;
Пьотр ПЄТКОВИЧ – заступник директора Національного Центру судових експертиз Міністерства юстиції Республіки Молдова, судовий експерт вищої категорії;
Дмитро КІШКО – директор Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України;
Антоніна ЧЕРЕМНОВА – вчений секретар Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України, к.ю.н., доцент;
Валерій ШЕПІТЬКО – президент Міжнародної громадської організації «Конгрес криміналістів», д.ю.н., професор.

ЧЛЕНИ ОРГКОМІТЕТУ:

Дар'я МІНЧЕНКО – начальник відділу міжнародних зв'язків Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
Таїсія ІВАНІЙЧУК – директор наукової бібліотеки Національного університету «Одеська юридична академія», к.біол.н.;
Сергій СТАРОДУБОВ – декан факультету адвокатури та антикорупційної діяльності Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
Богдан ФАСІЙ – декан факультету судового та міжнародного права Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
Євген ХИЖНЯК – декан факультету цивільної та господарської юстиції Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент

- Віктор ЦИТРЯК** – заступник декана факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Юлія ГРЕСЬ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Анна КОЛОДІНА** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Олександр ЧЕРНОВ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».

ГОЛОВА РОБОЧОЇ ГРУПИ:

- Анна КОЛОДІНА** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;

ЧЛЕНИ РОБОЧОЇ ГРУПИ:

- Вікторія ГРИНЕВИЧ** – в.о. директора Центру поліграфологічних досліджень та тестування, асистент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія»;
- Ірина ПИШНЕНКО** – провідний фахівець відділу ліцензування, акредитації та забезпечення якості освіти, асистент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія»;
- Олександра СТАУРСЬКА** – завідувач підготовчим відділенням, доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИПУСК / УКЛАДАЧІ:

- Лариса АРКУША** – завідувач кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор;
- Антоніна ЧЕРЕМНОВА** – вчений секретар Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України, к.ю.н., доцент;
- Пьотр ПЕТКОВИЧ** – заступник директора Національного Центру судових експертиз Міністерства юстиції Республіки Молдова, судовий експерт вищої категорії;
- Валерій ШЕПІТЬКО** – президент Міжнародної громадської організації «Конгрес криміналістів», д.ю.н., професор;
- Юлія ГРЕСЬ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;

- Анна КОЛОДІНА** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Олександра СТАУРСЬКА** – завідувач підготовчим відділенням, доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».
- Олександр ЧЕРНОВ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».

ORGANIZING COMMITTEE OF THE CONFERENCE:

HEAD OF THE ORGANIZING COMMITTEE:

Sergiy KIVALOV – President of the National University «Odesa Law Academy», Doctor of Laws, Academician;

DEPUTY HEADS OF THE ORGANIZING COMMITTEE:

Minas ARAKELYAN – Vice–Rector for Scientific Work of the National University «Odesa Law Academy», Doctor of Laws, Professor;
Denys KOLODIN – Dean of the Faculty of Prosecution and Investigation (Criminal Justice) of the National University «Odesa Law Academy», Doctor of Laws, Professor;
Larisa ARKUSHA – Head of the Department of Forensics, Forensic Examinations and Polygraphology of the National University «Odesa Law Academy», Doctor of Laws, Professor.

CO-ORGANIZERS:

Olga KATARAGA – Director of the National Center for Forensic Examinations of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova, Judicial Expert of the Highest Category, Doctor of Laws;
Pyotr PETKOVYCH – Deputy Director of the National Center for Forensic Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova, highest category forensic expert;
Dmytro KISHKO – Director of the Odesa Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine;
Antonina CHEREMNOVA – Scientific Secretary of the Odesa Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine, Candidate of Laws, Associate Professor;
Valerii SHEPITKO – President of the International Public Organization «Criminalists Congress», Doctor of Laws, Professor.

MEMBERS OF THE ORGANIZING COMMITTEE:

Darya MINCHENKO – Head of the International Relations Department of the National University «Odesa Law Academy», Candidate of Laws, Associate Professor;
Taisia IVANIYCHUK – Director of the Scientific Library of the National University «Odesa Law Academy», Candidate of Biology;
Serhiy STARODUBOV – Dean of the Faculty of Advocacy and Anti–Corruption Activities of the National University «Odesa Law Academy», Candidate of Laws, Associate Professor;
Bohdan FASIY – Dean of the Faculty of Judicial and International Law of the National University «Odesa Law Academy», Candidate of Laws, Associate Professor;

- Yevhen KHYZHNYAK** – Dean of the Faculty of Civil and Economic Justice of the National University «Odesa Law Academy», Candidate of Laws, Associate Professor;
- Viktor TSYTRYAK** – Deputy Dean of the Faculty of Prosecution and Investigation (Criminal Justice) of the National University «Odesa Law Academy», Candidate of Laws, Associate Professor;
- Yulia HRES** – Associate Professor of the Department of Forensic Science, Forensic Examinations and Polygraphology of the National University «Odesa Law Academy», Candidate of Laws, Associate Professor;
- Anna KOLODINA** – Associate Professor of the Department of Forensic Science, Forensic Examinations and Polygraphology of the National University «Odesa Law Academy», Candidate of Laws, Associate Professor;
- Oleksandr CHERNOV** – Associate Professor of the Department of Forensic, Forensic Examinations and Polygraphology of the National University «Odesa Law Academy», Doctor of Philosophy in the field of knowledge 08 «Law».

HEAD OF THE WORKING GROUP:

- Anna KOLODINA** – Associate Professor of the Department of Forensic Science, Forensic Examinations and Polygraphology of the National University «Odesa Law Academy», Candidate of Laws, Associate Professor;

MEMBERS OF THE WORKING GROUP:

- Viktoriya HRYNEVYCH** – Acting Director of the Center for Polygraph Research and Testing, Assistant Professor of the Department of Forensic Science, Forensic Examinations and Polygraphology of the National University «Odesa Law Academy»;
- Iryna PYSHNENKO** – Leading Specialist of the Department of Licensing, Accreditation and Quality Assurance of Education, Assistant Professor of the Department of Forensic Science, Forensic Examinations and Polygraphology of the National University «Odesa Law Academy»;
- Oleksandra STAURSKA** – Head of the Preparatory Department, Associate Professor of the Department of Forensic Science, Forensic Examinations and Polygraphology of the National University «Odesa Law Academy», Doctor of Philosophy in the field of knowledge 08 «Law».

RESPONSIBLE FOR THE PUBLICATION / COMPILERS:

- Larysa ARKUSHA** – Head of the Department of Forensic Science, Forensic Examinations and Polygraphology of the National University «Odesa Law Academy», Doctor of Law, Professor;
- Antonina CHEREMNOVA** – Scientific Secretary of the Odesa Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine, Candidate of Laws, Associate Professor;

- Pyotr PETKOVYCH** – Deputy Director of the National Center for Forensic Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova, highest category forensic expert;
- Valerii SHEPITKO** – President of the International Public Organization «Criminalists Congress», Doctor of Laws, Professor.
- Yulia HRES** – Associate Professor of the Department of Forensic Science, Forensic Examinations and Polygraphology of the National University «Odesa Law Academy», Candidate of Laws, Associate Professor;
- Anna KOLODINA** – Associate Professor of the Department of Forensic Science, Forensic Examinations and Polygraphology of the National University «Odesa Law Academy», Candidate of Laws, Associate Professor;
- Oleksandra STAURSKA** – Head of the Preparatory Department, Associate Professor of the Department of Forensic Science, Forensic Examinations and Polygraphology of the National University «Odesa Law Academy», Doctor of Philosophy in the field of knowledge 08 «Law»;
- Oleksandr CHERNOV** – Associate Professor of the Department of Forensic, Forensic Examinations and Polygraphology of the National University «Odesa Law Academy», Doctor of Philosophy in the field of knowledge 08 «Law».

VOZIAN Viorica.....	164
METODE DE CERCETARE ȘI ANALIZĂ A LIMBAJULUI INVESTITIV ÎN CADRUL EXPERTIZEI JUDICIARE DE AUTOR	
ГАЛАЙКО Марина.....	171
ІНТЕГРАЦІЯ ЦИФРОВИХ ІННОВАЦІЙ ТА ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В БУДІВЕЛЬНО–ТЕХНІЧНУ ЕКСПЕРТИЗУ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	
ГОЛОВАЧ Ростислав, ШЕРЕМЕТОВ Сергій.....	176
ЦИФРОВІ НОСІЇ ІНФОРМАЦІЇ ЯК ОБ’ЄКТИ СУДОВОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ: ПРОБЛЕМИ МЕТОДОЛОГІЇ ТА НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ	
GRECU Polixenia.....	180
CORELAREA DATELOR MEDICO–LEGALE ȘI A REZULTATELOR EXPERTIZEI BALISTICE ÎN RECONSTITUIREA MECANISMULUI MORȚILOR PRIN ÎMPUȘCARE	
КРИВОНОЖКО Галина, СОБІН Олексій.....	184
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ І СПЕЦІАЛІЗОВАНІ ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ В ЕКСПЕРТНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗСЛІДУВАННЯ КІБЕРЗЛОЧИНІВ ТА ЦИФРОВИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	
ЛЯХОВЕЦЬКИЙ Сергій.....	189
ІНСЦЕНУВАННЯ САМОГУБСТВА ЧЕРЕЗ ПОВІШАННЯ ДЛЯ ПРИХОВУВАННЯ УМИСНОГО ВБИВСТВА ТА МОЖЛИВОСТІ АНАЛІТИЧНОЇ ПІДТРИМКИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	
PĂTRU Alina Daniela.....	193
ABORDĂRI MODERNE PRIVIND UTILIZAREA ȘI VALORIFICAREA URMELOR CRIMINALISTICE ÎN IDENTIFICAREA AUTORILOR INFRAȚIUNILOR VIOLENTE	
РИБАЛКО Андрій, КОВКІНА Євгенія.....	197
ІМПЛІЦИТНІ ТА ГІБРИДНІ СПОНУКАЛЬНІ ВИСЛОВЛЮВАННЯ У ЦИФРОВІЙ КОМУНІКАЦІЇ ЯК ОБ’ЄКТ СУДОВОЇ ПСИХОЛОГО–ЛІНГВІСТИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	
СТОЛЯРОВА Ірина, ПАГУРЕЦЬ Ольга, МАКАРОВА Олександра.....	203
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ РОЗШИФРУВАННЯ СПЕКТРІВ У СУДОВІЙ ЕКСПЕРТИЗІ МАТЕРІАЛІВ, РЕЧОВИН ТА ВИРОБІВ	

ТКАЧЕНКО Наталія.....208
ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА РОЗВИТОК СУДОВО–ЕКСПЕРТНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ

ЦЕЛУЙКО Михайло, УСЕНКО Олена.....212
ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У
СФЕРІ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В УКРАЇНІ

ЦІЛЬМАК Олена.....216
КОГНІТИВНІ ВИКРИВЛЕННЯ У МЕХАНІЗМІ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВИХ
СЛІДІВ ЗЛОЧИННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

**ШАНИГІН Антон, ВОЛОШИНА Владлена, АЛЬ–ФАЙЮМИ
Халед.....221**
ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У СФЕРІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я: ВИКЛИКИ
КІБЕРБЕЗПЕКИ ТА ЗАХИСТУ МЕДИЧНИХ ДАНИХ

СЕКЦІЯ 3.

ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ У КІБЕРПРОСТОРІ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ

ВЕЛИЧКО Юлія.....225
ПЕРСПЕКТИВИ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ ТА
ДОСЛІДЖЕНЬ З ПИТАНЬ ДЕКЛАРУВАННЯ ТА ОПОДАТКУВАННЯ
ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ, ОТРИМАНИХ ВІД ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ

ВОЗНЯК Олег.....230
ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ КОМПЛЕКСНИХ ЕКСПЕРТИЗ ЗТП НА
ПЕРЕЇЗДАХ: НОРМАТИВНО–ТЕХНІЧНИЙ ПОГЛЯД ЕКСПЕРТА–
ЗАЛІЗНИЧНИКА

ГОЛОВА Інна, МЕНЗУЛ Оксана.....236
ВИЗНАЧЕННЯ ВАРТОСТІ ПОСЛУГ У СУДОВІЙ ЕКСПЕРТИЗИ

ДЕРЕЧА Андрій, АБРОСІМОВ Тарас.....240
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ У
СУДОВОМУ ДОСЛІДЖЕННІ КОМП'ЮТЕРНИХ ЗЛОЧИНІВ В УМОВАХ
ЦИФРОВІЗАЦІЇ

VOZIAN Viorica.....	164
METHODS FOR RESEARCHING AND ANALYZING INVECTIVE LANGUAGE IN FORENSIC AUTHORSHIP	
HALAYKO Marina.....	171
INTEGRATION OF DIGITAL INNOVATIONS AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN CONSTRUCTION AND TECHNICAL EXPERTISE: CHALLENGES AND DEVELOPMENT PROSPECTS	
HOLOVACH Rostislav, SHEREMETOV Serhii.....	176
DIGITAL DATA MEDIA AS OBJECTS OF FORENSIC MILITARY EXPERT EXAMINATION: METHODOLOGICAL AND REGULATORY ISSUES	
GRECU Polixenia.....	180
CORRELATION OF FORENSIC MEDICAL FINDINGS AND BALLISTIC EXPERTISE RESULTS IN RECONSTRUCTING THE MECHANISM OF FIREARM DEATHS	
KRYVONozhko Halyna, SOBIN Oleksii.....	184
ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND SPECIALIZED DIGITAL TOOLS IN EXPERT SUPPORT FOR THE INVESTIGATION OF CYBERCRIMES AND DIGITAL OFFENCES	
LIAKHOVETSKYI Serhii.....	189
STAGING SUICIDE BY HANGING TO CONCEAL INTENTIONAL HOMICIDE AND THE POSSIBILITIES OF ANALYTICAL SUPPORT BY ARTIFICIAL INTELLIGENCE	
PĂTRU Alina Daniela.....	193
MODERN APPROACHES TO THE USE AND EXPLOITATION OF FORENSIC TRACES IN THE IDENTIFICATION OF VIOLENT CRIME OFFENDERS	
RYBALKO Andrii, KOVKINA Yevheniia.....	197
IMPLICIT AND HYBRID DIRECTIVE UTTERANCES IN DIGITAL COMMUNICATION AS AN OBJECT OF FORENSIC PSYCHOLOGICAL AND LINGUISTIC EXAMINATION	
STOLIAROVA Irina, PAHURETS Olha, MAKAROVA Oleksandra.....	203
ARTIFICIAL INTELLIGENCE AS A TOOL FOR SPECTRUM DECODING IN FORENSIC EXAMINATION OF MATERIALS, SUBSTANCES AND PRODUCTS	

TKACHENKO Nataliia.....	208
THE IMPACT OF DIGITAL TECHNOLOGIES ON THE DEVELOPMENT OF FORENSIC EXPERT ACTIVITY	
TSELUYKO Mykhailo, USENKO Olena.....	212
THEORETICAL AND LEGAL FOUNDATIONS OF THE ORGANIZATION OF REMUNERATION FOR FORENSIC EXPERTS IN UKRAINE	
TSILMAK Olena.....	216
COGNITIVE BIASES IN THE MECHANISM OF FORMING DIGITAL TRACES OF CRIMINAL ACTIVITY	
SHANYHIN Anton, VOLOSHYNA Vladlena, AL-FAIYUMI Khaled.....	221
DIGITAL TECHNOLOGIES IN PUBLIC HEALTH: CHALLENGES OF CYBERSECURITY AND PROTECTION OF MEDICAL DATA	

SECTION 3.

EXPERT SUPPORT FOR THE INVESTIGATION OF CRIMES IN CYBERSPACE AND THE USE OF VIRTUAL ASSETS

VELYCHKO Yuliia.....	225
PROSPECTS FOR CONDUCTING FORENSIC ECONOMIC EXPERTISE AND RESEARCH ON THE ISSUES OF DECLARING AND TAXING INCOME OF INDIVIDUALS OBTAINED FROM VIRTUAL ASSETS	
VOZNYAK Oleh.....	230
FEATURES OF CONDUCTING COMPREHENSIVE FORENSIC EXAMINATIONS OF RAILWAY ACCIDENTS AT CROSSINGS: A REGULATORY AND TECHNICAL PERSPECTIVE OF A RAILWAY EXPERT	
HOLOVA Inna, MENZUL Oksana.....	237
DETERMINING THE COST OF SERVICES IN FORENSIC EXPERTISE	
DERECHA Andrii, ABROSIMOV Taras.....	240
CURRENT PROBLEMS OF USING SPECIAL KNOWLEDGE IN COURT EXAMINATION OF COMPUTER CRIMES UNDER CONDITIONS OF DIGITALIZATION	
DYKYI Oleg.....	245
CYBERFORENSICS AS A KEY COMPONENT OF THE PROFESSIONAL TRAINING OF MODERN SECURITY SPECIALISTS	

METODE DE CERCETARE ȘI ANALIZĂ A LIMBAJULUI INVECTIV ÎN CADRUL EXPERTIZEI JUDICIARE DE AUTOR

Tema abordată, în acest articol, este de mare actualitate, fiind un subiect de interes pentru specialiștii din diverse arii de cercetare, odată cu creșterea cazurilor de litigii privind limbajul ofensator. În epoca digitală, discursul agresiv și injurios este prezent, atât în spațiul public, cât și în mediul online. În acest context, analiza lingvistică joacă un rol esențial în determinarea intenției autorului, a gravității injuriilor și a impactului acestora. Cercetarea subiectului dat va contribui la dezvoltarea unor metode precise și obiective pentru analiza discursului invectiv.

Astfel, limbajul invectiv este un fenomen lingvistic complex, cu un impact semnificativ asupra relațiilor interpersonale, reputației și imaginii publice a indivizilor sau instituțiilor. În cadrul expertizei judiciare de autor, expertul va adopta o metodologie obiectivă și riguroasă pentru a determina dacă anumite declarații/ texte constituie atacuri verbale sau acte de defăimare.

Analiza lingvistică nu se limitează la identificarea expresiilor jignitoare, ci implică și evaluarea contextului. Expertul judiciar trebuie să fie conștient de implicațiile legale și morale ale limbajului invectiv, tratând fiecare caz cu imparțialitate, respectând principiile fundamentale ale normelor legale și ale eticii judiciare.

Cuvinte – cheie: expertiză judiciară, limbaj invectiv, defăimare, lingvistică, metodă, evaluare contextuală, etc.

Viorica Vozian

*Forensic expert at the National Center for Judicial
Expertise of the Ministry of Justice,
Chișinău Municipality, Republic of Moldova*

METHODS FOR RESEARCHING AND ANALYZING INVECTIVE LANGUAGE IN FORENSIC AUTHORSHIP

This topic is highly topical for a number of reasons relevant to the legal, linguistic and social fields, being a subject of interest for specialists in various areas of research, with the increase in litigation cases concerning offensive language. In the digital age, aggressive and offensive speech is present, both in the public space and online. In this context, linguistic analysis plays a key role in determining the intent of the author, the

severity of the insult and its impact. Research on the given topic will contribute to the development of precise methodologies for analyzing invective discourse.

Thus, invective is a complex linguistic phenomenon with a significant impact on interpersonal relations, reputation and public image of individuals or institutions. In forensic authorship expertise, the expert will adopt an objective and rigorous methodology to determine whether certain statements/texts constitute verbal attacks or acts of defamation.

Linguistic analysis is not limited to the identification of offensive expressions, but also involves context assessment. The forensic expert must be aware of the legal and moral implications of invective language, treating each case with impartiality, respecting the fundamental principles of legal rules and judicial ethics.

Key words: forensic expertise, invective language, defamation, linguistics, method, contextual assessment, etc.

INTRODUCERE

Limbajul invectiv este o formă de comunicare agresivă, caracterizată prin utilizarea unor expresii jignitoare, ofensatoare sau defăimătoare, cu scopul de a discredita, intimida sau afecta reputația unei persoane/ instituții. [2, p. 102] Într-o societate, în care interacțiunile verbale se desfășoară atât în spațiul public, cât și în mediul online, fenomenul invectivelor capătă o amploare tot mai mare, generând conflicte juridice și sociale. Prin urmare, analiza textelor în litigiu devine esențială pentru delimitarea libertății de exprimare de discursul injurios, instigator la ură sau defăimător.

În acest context, expertiza judiciară de autor joacă un rol crucial în evaluarea limbajului invectiv, aplicându-se metode riguroase de analiză lingvistică și juridică pentru a determina dacă un anumit text sau discurs poate fi considerat ofensator sau defăimător și dacă există elemente care să probeze intenția autorului. Expertul lingvist nu se limitează doar la identificarea cuvintelor cu conotații negative, ci studiază și contextul în care acestea au fost utilizate, relația dintre emițător și receptor, tonul, stilul textului și impactul acestuia asupra persoanelor vizate. [5, p. 78]

Expertiza judiciară trebuie să fie obiectivă, imparțială și să respecte principiile fundamentale ale dreptului și eticii judiciare. În acest sens, expertul ține cont de criterii clare în evaluarea limbajului defaimator, evitând interpretările subiective și asigurând o analiză bazată pe dovezi lingvistice solide. De asemenea, cercetările trebuie să fie adaptate noilor realități ale comunicării, având în vedere expansiunea discursului injurios în mediul digital și rețelele sociale, unde astfel de manifestări sunt tot mai frecvente și mai dificil de controlat.

Importanța studierii limbajului invectiv în expertiza judiciară de autor rezidă în necesitatea de a proteja atât dreptul la liberă exprimare, cât și demnitatea și reputația persoanelor. O reglementare clară și o aplicare consecventă a normelor juridice pot contribui la prevenirea abuzurilor și la sancționarea adecvată a textelor ce conțin limbaj injurios.

REZULTATE OBȚINUTE, DISCUȚII

În sistemul judiciar, expertiza de autor joacă un rol esențial, având ca scop analiza limbajului scris al unui text pentru a identifica particularitățile acestuia și ale autorului. Încadrată în domeniul criminalisticii tradiționale, expertiza include o evaluare detaliată a textelor din perspectivă lingvistică, stilistică și gramaticală. [4, p. 98]

În acest context, unul dintre aspectele frecvent analizate este limbajul invectiv, adică utilizarea unui discurs agresiv și denigrator, caracterizat prin insulte, atacuri sau denigrări directe, având scopul de a răni, înjosi sau discredita o persoană. Lexemul «invector» desemnează persoana care emite atacuri verbale, în timp ce «invector» este cel care le primește. Expertul va stabili în ce măsură un text conține elemente injurioase și dacă se încalcă normele eticii verbale sau au un impact juridic. Astfel, acest gen de expertiză nu identifică doar trăsăturile lingvistice ale unui text, ci ajută instanțele să stabilească limitele dintre libertatea de exprimare și conținutul ofensator cu impact legal. [5, p. 97]

Limbajul invectiv se manifestă sub diferite forme: insulte directe, cuvinte vulgare, jigniri care pun în pericol imaginea unei persoane, atacuri asupra caracterului, onorabilității sau reputației unui individ sau grup social, de exemplu:

Insulte directe: «Ești un mincinos!» sau «Nu ești bun de nimic!»;

Atacuri asupra caracterului: «Niciodată nu vei reuși nimic în viață!»;

Vulgariități și cuvinte jignitoare: «Fii liniștit, prostule!» sau «Ești o rușine!»;

Mai întâi de toate, se analizează aspectele esențiale: dacă textul conține insulte, jigniri, atacuri personale sau expresii ce pot avea o conotație negativă («Ești un incompetent care nu înțelege nimic!» «Acel politician este un mincinos ordinar și un escroc.» «Nu merită să fie profesor, habar nu are de materia pe care o predă.»). Se identifică lexeme tabu, vulgarisme sau termeni cu o încărcătură emoțională puternic ofensatoare («Este un idiot notoriu, un dobitoc care nu ar trebui să vorbească.»; «O adunătură de hoți și escroci care își bat joc de oameni.»; «Ăsta nu e jurnalism, e doar niște mizerii scrise de niște gunoaie.»). De asemenea, se examinează dacă textul conține ironii, sarcasm sau insinuări, care ar putea fi percepute ca o formă indirectă de atac, de exemplu: «A, da, sigur că el e cel mai mare expert! Tocmai el să ne dea lecții?»; «Ce politician onest! Păcat că nu-l mai crede nimeni.»; «Nu știu cum reușește să conducă o echipă cu atâta incompetență, dar iată că o face.» Exemplele, sus-menționate, demonstrează modul în care limbajul invectiv poate fi utilizat pentru a submina reputația și statutul unei persoane sau instituții. În cercetare, se ține cont și de factori precum normele sociale, cultura lingvistică și sensibilitățile existente într-un anumit mediu. De exemplu, într-o conversație informală între prieteni, expresia «Ești nebun!» – poate fi folosită cu o conotație amicală și jucăușă, însă, într-un context formal sau profesional, aceeași expresie poate fi interpretată ca o insultă gravă; lexemul «țigan» este considerat ofensator în multe contexte, dar, în anumite comunități române, e un termen neutru de autoidentificare.

Interpretarea limbajului invectiv trebuie făcută ținând cont de contextul în care a fost utilizat. Cuvintele și expresiile au sensuri diferite în funcție de comunitatea

lingvistică, normele sociale și stilul comunicării. Prin urmare, expertiza de autor analizează nu doar lexicul utilizat, ci și modul în care este perceput de audiența căreia îi este adresat. Se evaluează dacă textul a fost redactat într-un context artistic, umoristic sau publicistic, caz în care sensul cuvintelor poate varia – într-un spectacol de standup comedy, o glumă poate conține termeni jignitori, dar intenția este de a stârni râsul, nu de a denigra pe cineva; un alt exemplu sunt articolele de satiră politică, expresii precum: «Guvernul doarme» sau «Ministrul X e un dezastru ambulant», pot fi folosite pentru a critica guvernarea, fără a avea neapărat o intenție calomnioasă. În astfel de situații, se evaluează dacă expresiile sunt parte a unui stil artistic/ publicistic, unde libertatea de exprimare are un rol important, sau dacă ele depășesc limitele și devin injurioase.

Metode și instrumente utilizate în analiza limbajului invectiv:

Expertul judiciar utilizează o serie de tehnici și metode lingvistice pentru a evalua nivelul de agresivitate și potențialul ofensator al unui text. Printre acestea, se numără analiza semantică și pragmatică a textului, studiindu-se sensul cuvintelor, relația acestora cu contextul în care sunt utilizate pentru a determina intenția comunicativă a autorului și impactul asupra receptorului. [3, p. 149]. Analiza se desfășoară pe două niveluri:

1. Semantică – studiul sensului cuvintelor și relația acestora cu contextul

Analiza semantică se concentrează pe înțelesul strict al cuvintelor și expresiilor utilizate într-un text: examinarea sensului denotativ și conotativ. Denotativ (propriu, literal) – se analizează dacă termenii folosiți au un sens obiectiv, clar și lipsit de ambiguitate: «Persoana X este incompetentă» – afirmă direct lipsa de competență a cuiva într-un domeniu. Conotativ (subiectiv, figurat) – se studiază dacă expresiile au un sens figurat sau metaforic, care ar putea influența interpretarea textului: «Persoana X este o cârpă în politică», are o conotație negativă și poate fi interpretată ca o insultă.

Următorul pas al cercetării este identificarea termenilor cu încărcătură negativă sau ofensatoare, analizându-se dacă textul conține epitețe depreciative, hiperbole sau termeni agresivi, de exemplu: «Acest individ este un escroc» – are o încărcătură semantică gravă, sugerând un comportament ilegal; «E doar un măscărici» – poate fi o exprimare depreciativă menită să discrediteze pe cineva. Se detectează inclusiv ambiguitățile și insinuările din enunțuri: «Nu știu dacă X a furat, dar toată lumea vorbește despre asta» – sugerează o acuzație fără a o formula direct; «Oricine ar trebui să fie atent în preajma lui Y» – se referă la comportamentul suspect al cuiva.

2. Analiza pragmatică – examinarea tonului discursului și intenției comunicative

Prin analiză pragmatică, se are în vedere modul în care un mesaj este înțeles în funcție de contextul comunicativ și de relația dintre autor și destinatari. Se determină nu doar sensurile explicite, ci și mesajele implicite sau manipulative care pot influența percepția publicului. În primul rând, se ține cont dacă tonul este agresiv, sarcastic, ironic sau neutru, vom da câteva exemple în acest sens: «Bravo, ai făcut o treabă excelentă» – poate fi un compliment sau o ironie, în funcție de context; «Ești un geniu al greșelilor» – exprimă sarcasm, chiar dacă aparent include un cuvânt cu sens pozitiv. În continuare, se analizează dacă scopul autorului este de a informa, de a influența opinia publică sau

de a denigra o persoană: «Persoana X a fost condamnată pentru corupție» – transmite o informație obiectivă; «Toată lumea știe că X este corupt» – sugerează o opinie generală fără a aduce dovezi, bineînțeles că se ține cont de locul unde a fost publicat textul (presă, rețele sociale, discurs public etc.) și de publicul țintă. [3, p. 140]

În expertiza judiciară de autor, un pas esențial este analiza lingvistică cantitativă a textului, care presupune identificarea și măsurarea frecvenței cuvintelor cu caracter denigrator. Acest proces ajută la stabilirea intenției comunicative a autorului și la compararea stilului acestuia cu alte texte cunoscute. În asemenea situații, se identifică și se cuantifică prezența cuvintelor cu caracter denigrator într-un text, se compară aceste frecvențe cu alte texte cunoscute pentru a determina dacă utilizarea termenilor respectivi este o trăsătură specifică stilului autorului. Înainte de a cuantifica frecvența utilizării unui limbaj ofensator, expertul va identifica termenii care au sau pot avea o conotație denigratoare. Aceștia pot fi clasificați astfel: insulte și epitete («mincinos», «incompetent», «escroc», «trădător»); expresii care sugerează inferioritate sau lipsă de valoare («Nu valorează nimic», «nu are nicio calitate», «e doar un parazit»); vulgarisme și expresii obscene, adesea folosite în atacuri verbale directe («prost», «cretin», «jegos»); ironii și sarcasm, care pot avea efect denigrator («Ce mare specialist... dacă greșelile ar fi o meserie»); expresii insinuante, care scot în evidență un defect fără a-l menționa direct («Toți știu ce fel de om este X»). După identificarea acestor termeni, se creează o bază de date cu posibile cuvinte și expresii invective, care este folosită pentru analiza frecvenței lor în textul investigat.

Pentru a determina, dacă un text conține un număr semnificativ de termeni cu caracter denigrator, se utilizează metode cantitative, precum: analiza frecvenței absolute – se numără de câte ori apar anumite cuvinte denigratoare într-un text. [3, pag. 148] Dacă într-un articol de 500 de cuvinte apare de 15 ori cuvântul «incompetent», se poate considera o utilizare excesivă. Altă metodă este analiza frecvenței relative – se calculează raportul dintre numărul de cuvinte denigratoare și numărul total de cuvinte din text, exprimat în procente. De exemplu, dacă 5% din cuvintele unui text sunt jignitoare, se poate concluziona că tonul este puternic denigrator. De o importanță deosebită e și analiza distribuției termenilor – se analizează dacă termenii denigratori sunt distribuiți uniform în text sau concentrați în anumite părți (de exemplu, în concluzie, unde impactul este maxim). În caz că termenii ofensatori apar preponderent în introducere și concluzie, există o intenție clară de influențare a cititorului. Pentru a stabili dacă utilizarea unui limbaj denigrator este o trăsătură specifică stilului autorului sau dacă-i o excepție, expertul compară frecvența termenilor care îl interesează, cu alte texte scrise de același autor. Se cercetează dacă scriitorul utilizează frecvent termeni denigratori sau dacă acest stil este atipic pentru el. De exemplu, dacă într-un alt text al aceluiași autor rata de utilizare a cuvântului «incompetent» este de 0,5%, iar, în textul în litigiu, este de 5%, se poate concluziona că acesta are un ton mai agresiv decât în mod obișnuit. Se recomandă compararea cu texte similare din același domeniu, care se încadrează în același stil. Odată cu dezvoltarea tehnicii informaționale, există programe ce analizează frecvența cuvintelor și tiparelor stilistice, pentru a face acest lucru automat.

Prin urmare, identificarea și cuantificarea cuvintelor denigratoare într-un text sunt etape esențiale în expertiza judiciară de autor. Aceste metode permit stabilirea unui profil lingvistic al autorului, evaluarea intenției comunicative și determinarea impactului asupra imaginii persoanei vizate. Compararea frecvențelor cu alte texte oferă o perspectivă obiectivă asupra tonului și stilului utilizat, contribuind la o evaluare corectă în cadrul proceselor judiciare.

Altă metodă, utilizată de către experții lingviști, este analiza stilistică și discursivă. În primul rând, se examinează structura frazelor, alegerea cuvintelor și strategiile retorice utilizate pentru a determina dacă textul are o tentă agresivă. [3, p. 178] Se analizează dacă limbajul invectiv este utilizat într-o manieră directă (insultă explicită) sau indirectă (insinuare, ironie, sarcasm). Limbajul invectiv poate fi identificat prin analiza modului în care sunt construite frazele și prin alegerea deliberată a anumitor termeni care sugerează atac sau discreditare, de exemplu:

Frazele scurte și imperative – pot sugera un ton agresiv, abrupt, lipsit de nuanțare («Minte! E un escroc!» – afirmație directă și categorică, fără explicații);

Utilizarea excesivă a propozițiilor exclamative și interogative retorice – crește impactul emoțional și poate sugera o intenție polemică («Cum poate cineva să creadă asemenea prostii?!»);

Conectivele adversative și concesive – Cuvinte precum «dar», «totuși», «în realitate» sunt adesea folosite pentru a submina afirmații sau persoane («Se pretinde expert, dar nu înțelege nimic.»);

Repetiția unor termeni peiorativi – subliniază intenția de atac («E un incompetent total! Absolut nimic nu face bine! Zero profesionalism!»);

Utilizarea construcțiilor pasiv-agresive – se evită atacul direct, dar se sugerează un mesaj denigrator («Nu vreau să spun că e corupt, dar toți știm cum obține contractele.»).

Autorii, care folosesc un limbaj invectiv, recurg la diverse tehnici retorice pentru a-și atinge scopul, folosind insulte explicite («Este un impostor și un mincinos dovedit.») sau implicite, fără a afirma direct («Mulți s-ar întreba dacă are vreo competență reală...»). Deseori, ironia și sarcasmul sunt folosite pentru a ataca subtil, făcând ca mesajul să pară inofensiv la suprafață, dar jignitor în esență («Sigur, el e cel mai mare specialist... dacă greșelile ar fi o meserie.»; «Felicitări! Ai reușit să fii cel mai incompetent om din echipă.»). Textele cu tentă agresivă folosesc adesea hiperbole și apeluri emoționale pentru a intensifica atacul («Nu a făcut în viața lui nimic util!»; «Această persoană este un pericol pentru societate!»). [5, p. 320]

Prin analizarea tuturor acestor elemente, expertul apreciază dacă textul are o tentă agresivă și dacă limbajul invectiv este folosit intenționat pentru a discredita o persoană. Această apreciere este esențială în procese de defăimare sau calomnie.

În sec. al XXI-lea, în expertiza de autor, se folosesc softwarurilor de analiză textuală, programe informatice specializate pentru identificarea modelelor de limbaj ofensator. Aceste instrumente ajută la evidențierea expresiilor problematice și a asocierilor de termeni care ar putea indica un atac verbal.

Una dintre provocările principale în evaluarea limbajului invectiv în cadrul expertizei judiciare este subiectivitatea percepției asupra cuvintelor jignitoare. În anumite cazuri, un cuvânt sau o frază poate fi perceput ca o simplă opinie, în timp ce în altele poate fi interpretat ca un atac direct și deliberat.

Pentru a rezolva aceste ambiguități, expertul judiciar trebuie să adopte o metodă obiectivă și riguroasă de analiză, care să includă:

Analiza contextului: Contextul, în care este utilizat un lexem, are un rol decisiv în interpretarea sa.

Compararea cu textele similare: Expertul are posibilitatea de a compara limbajul invectiv din text cu alte exemple din literatură sau din practică, pentru a stabili dacă lexemele/expresiile utilizate au un caracter defăimător.

Cercetarea vine în sprijinul organelor de drept ca să distingă insultele directe de o exprimare liberă a opiniilor.

CONCLUZIE

Limbajul invectiv reprezintă un fenomen lingvistic complex, care poate afecta grav relațiile interumane, reputația și imaginea publică a unei persoane sau instituții. În cadrul expertizei judiciare de autor, este esențial ca expertul să aplice metode obiective pentru a putea oferi niște concluzii bine argumentate din punct de vedere științific. Analiza expresiilor/termenilor defăimători presupune nu doar identificarea lor, dar și evaluarea contextului, impactul acestora asupra celor vizați.

Expertul judiciar trebuie să fie conștient de implicațiile legale, morale ale limbajului invectiv, să abordeze fiecare caz cu imparțialitate, respect față de principiile fundamentale ale dreptului și ale eticii judiciare.

Bibliografie

1. Stilistica limbii române / I. Iordan, , Editura Științifică, București, 1975.
2. Elemente de lingvistică structurală / I. Coteanu, Ed. didactică și pedagogică, București, 1973.
3. Diversitate stilistică în româna actuală / R. Zafiu, Editura Universității din București, 2001.
4. Expertiza judiciară / O.Cataraga, Editura Pro Universitaria, București, 2022.
5. The Idea of progress in forensic authorship analysis / T. Grant, Cambridge University Press, Marea Britanie, 2022.
6. Despre libertate (On Liberty) / Mill J. S., Editura Humanitas, București, 2014.